ATENTAT LA SUVERANITATEA REPUBLICII

Apel

către cetățenii Republicii Moldova

(Sfîrșit).

la îndoială independența și integritatea Republicii Moldova.

Organele de resort îi vor detecta neapărat pe inițiatorii acestei provocări. Astăzi, încă, unica ieșire din situația ce s-a creat rezidă în încetarea oricăror ciocniri, evitarea aplicării forței, căutarea rezonabilă și civilizată a ieșirii din conflict.

Mă adresez tuturor oamenilor de bună credință cu apelul de a nu se lăsa antrenați în diferite provocări, de a-și păstra calmul. Astăzi avem nevoie ca niciodată de răbdare și cumpătare. Anume aceasta ne-a permis nu o singură dată să ieșim din impas.

Liderii politici, conducătorii de diferite niveluri din stînga Nistrului au declarat în repetate rînduri despre atașamentul lor față de compromis și dialog. Însă astăzi nimeni, cu excepția președintelui comitetului executiv raional Dubăsari, nu a răspuns deocamdată la apelul nostru de a se proceda la activitatea de conciliere în vederea depășirii conflictului.

În orice moment evoluția evenimentelor poate deveni imprevizibilă. Un pas nechibzuit sau dezinformarea premeditată se pot solda cu urmări ireparabile. Vărsarea de sînge pe acest pământ pașnic nu ne-o vor ierta însă nici copiii și nici nepoții noștri.

Țin să asigur poporul Moldovei că întreaga conducere a republicii depune eforturi pentru instaurarea păcii și a liniștii. Ne dăm foarte bine seama că avem în față un întreg ghem de probleme politice și social-economice, pe care trebuie să le rezolvăm împreună. Mai mult decît atît, pentru a participa la dialog, am invitat observatori din partea Comunității Statelor Independente, din partea altor țări și organizații internaționale.

La fel ca și mai înainte sîntem deschiși pentru toți, deoarece sînt convins că întreaga comunitate mondială va sprijini năzuința noastră spre pace și independență.

Mircea SNEGUR,
Președintele Republicii Moldova.

Chișinău,
14 decembrie 1991

La 13 decembrie 1991, pe podul de la Dubăsari s-a produs un incident soldat cu victime umane. Sîntem puși în fața unei noi provocări îndreptate împotriva suveranității și independenței Moldovei.

Incidentul constituie o consecință a amplei campanii de dezinformare a populației, dîndu-se astfel posibilitate forțelor reacționare de a atrage în conflict mari grupe de oameni induși în eroare, de a organiza formațiuni armate nelegale, de a folosi în scopurile lor unele unități ale Armatei Sovietice.

Alegerile și referendumurile anticonstituționale, desfășurate la 1 decembrie 1991 în unele localități din partea stîngă a Nistrului, au agravat și au incitat spiritul agresiv al forțelor separatiste.

Încălcarea legalității și a ordinii de drept a devenit o normă pentru organizatorii unor astfel de acțiuni. Ea s-a manifestat prin atacuri asupra deputaților poporului din Republica Moldova și asupra instituțiilor de stat, prin incendierea sediilor poliției, prin blocarea căilor ferate, prin concedierea persoanelor care repudiază politica separatismului, prin persecutarea disidenților, prin violentarea populației locale, inclusiv prin uzul armelor, etc.

Toate măsurile întreprinse de conducerea republicii în scopul soluționării pe cale parlamentară a problemelor apărute au rămas fără de răspuns. A fost boicotată munca comisiilor de conciliere, au fost încălcate condițiile protocolului de conciliere din 1 octombrie 1991, semnat și de reprezentanții raioanelor din stînga Nistrului, care prevedea ieșirea din criză.

O astfel de atitudine nu putea conduce decît la rezultate tragice.

DECLARAȚIA

Prezidiului Parlamentului Republicii Moldova

În ultimul timp, liderii din Transnistria creează, prin toate mijloacele de care dispun, o atmosferă de ură în rîndul populației, seamănă panică, răspîndesc zvonuri provocatoare despre pregătirea unui atac armat asupra populației pașnice din raioanele din partea stîngă a Nistrului.

Se întreprind încercări disperate de a zădărnici legăturile economice și politice cu Rusia, Ucraina, Belarusi, cu alte state care au pășit pe calea independenței, de a reduce la zero rezultatele întîlnirilor dintre conducătorii Moldovei și ai acestor state, care au avut loc zilele acestea.

În această clipă de cumpănă, Prezidiul Parlamentului Republicii Moldova cheamă toată populația la calm, să nu creadă în zvonurile și apelurile provocatoare, care pot duce la agravarea situației și la creșterea numărului de victime, iar pe conducătorii cu intenții agresive din raioanele din stînga Nistrului îi îndeamnă să dea dovadă de luciditate. Armele de toate tipurile trebuie să fie predate. Armele de foc se pot afla numai la persoane oficiale, autorizate, sub un control strict al organelor puterii de stat.

Stimați concetățeni, tați și mame, frați și surori!

Anumite forțe ne împing insistent și cu bună știință spre un război fratricid. Noi trebuie și sîntem obligați să prevenim această tragedie. Astăzi acest lucru ne mai stă în puteri. Mîine poate să fie tîrziu.

Chișinău,
13 decembrie 1991.

Situația la Tiraspol

Un reprezentant al Departamentului de Stat pentru Problemele Militare al Republicii Moldova a declarat corespondentului special al Agenției Moldova-pres că pe 13 decembrie 1991, la orele 14.00, a avut loc adunări generale ale ofițerilor și comandanților din cadrul unităților militare nr. 32816 (președinte: gen. Konețki, secretar: col. Ri... și nr. 03514 (președinte: Ciriciko, secretar: cpt. Kozi... În scopul de a trece aceste unități militare sub jurisdicția așa-numitei republici moldovenești transnistrene.

Principalele «subiecte» pe ordinea de zi a adunărilor au fost situația politică în Rusia și Moldova, raportul forțelor și perspectivele lui în contextul actual, prin prisma intereselor personale și familiale ale militarilor.

S-a făcut cunoscut celor prezenți oferta oficialităților din Tiraspol în cazul unui răspuns pozitiv din partea militarilor din cele două unități, li se vor acorda tuturor ofițerilor și subofițerilor loturi de pămînt în împrejurimile Tiraspolului pentru construirea de case individuale și, în plus, credite avantajoase pentru construcția lor.

În procesele-verbale ale adunărilor se vorbește despre ... articolul 6 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și Directiva Ministerului Apărării al U.R.S.S., nr. 18/4... care, așa cum au afirmat cei prezenți, le dă dreptul de a ... subordona acestei republici fantomă.

Același reprezentant a declarat corespondentului Moldova-pres că este verificată formația potrivit căreia printre voluntari ruși din Sankt-Petersburg și cazaci membri ai Partidului Cazacilor din ... Rusia au sosit în zonă.

Apelul președintelui Rusiei

către locuitorii Republicii Moldova

MOSCOVA. (Moldova-pres). După cum transmite agenția TASS, citată de Moldova-pres, în ziua de 13 decembrie a.c., Președintele Federației Ruse, Boris Elțin, a lansat un apel către locuitorii Republicii Moldova. În document se spune:

«Mă adresez tuturor locuitorilor Republicii Moldova. Celor, pentru care ea este pămîntul strămoșilor lor, și celor pe care soarta i-a legat strîns de căminul lor, devenit natal. De mulți ani trăiți alături, vă unesc numeroase legături comune, în multe cazuri — și de rudenie. Vă unesc multe momente comune. Înainte de toate năzuința spre libertate, dorința de a asigura o viață demnă de om. Astăzi în fața voastră se deschide posibilitatea mult așteptată de a vă făuri destinul așa cum vi-l doriți.

Puteți avea diferite concepții cum ar trebui să devină această viață nouă, însă ar fi o mare tragedie a istoriei dacă, stăpîniți de emoție, am pierde șansa, cucerită de noi înșine, la o viață mai bună, dacă ne-am lăsa să fim aruncați în hăul animozității și înfăririi reciproce. Salvarea noastră comună rezidă în menținerea unei păci durabile și a bunei vecinătăți între toți foștii deținuți ai totalitarismului. Patria nu poate fi împărțită. Ea nu poate fi nici schimbată. Dumneavoastră urmează să traversați împreună actuala etapă de cotitură a istoriei și de modul în care veți trece această punte firavă, dintre trecut și viitor, va depinde atît destinul vostru, cît și destinul urmașilor voștri. Vă rog să vă ridicați de asupra ofenselor reciproce, să lăsați în trecut durerile, să nu vă provocați răni unul altuia, să vă gîndiți la căminul vostru comun. El poate fi distrus foarte ușor, însă mult mai greu va fi să ridicați noi pereți din ruine. Principalul este să nu vă dedați violenței.

Am încredere în rațiunea voastră, în atașamentul vostru față de libertate, democrație și pace».

Cine e setos de sînge?

(Sfîrșit).

Separatiștilor le-a trebuit sînge pentru a declanșa o campanie de isterie propagandistică împotriva moldovenilor.

Acum, cînd imperiul e la un pas de prăbușire în prăpastie, anumite forțe, cointeresate în menținerea lui, caută cu orice preț să provoace un incident de mari proporții, pentru ca apoi să fie produsă o lovitură de stat militară. În țările Baltice imperialiștii nu mai au ce căuta. În Caucaz s-au fript și le este frică să se bage, în Asia Centrală nu există condiții serioase pentru un conflict. Așa că locul vulnerabil ei îl văd în Moldova. Îl văd și acționează din umbră, împingîndu-i pe transnistreni împotriva basarabenilor, răspîndind cele mai murdare zvonuri prin mass-media de la Moscova și de la Tiraspol.

Și ori cît s-ar jura comandamentul districtului militar Odesa că armata nu e implicată în acțiunile politice ale separatiștilor, nu avem dreptul să-i dăm crezare. A devenit deja cunoscut că armata a 14-a, cu statul-major la Tiraspol, este un sprijin de nădejde al separatiștilor, și nu numai politic, ci și armat.

Moldovenii niciodată în istoria lor multiseculară n-au năvălit asupra altui popor. Ei, să fim siguri, nici de această dată nu vor porni la atac. Însă dacă evenimentele vor evolua astfel, încît vor trebui să se apere de invazia venetice, ei se vor apăra. Chiar și fără arme, chiar și fără mitraliere și aruncătoare de mine, pe care generalii și colonelii zeloși de la Odesa-Tiraspol le pun din plin la dispoziția bandelor de separatiști.

Să fim vigilenți, oameni buni! Să ne păstrăm calmul și să nu ne mai lăsăm provocați! Noi, spre deosebire de separatiști, spre deosebire de diriguitorii lor invizibili, nu sîntem și nici nu vom fi setoși de sînge.

Gheorghe LUPUȘOR

Absențe nemotivate

După cum s-a mai comunicat, la 13 decembrie, prin intermediul unei telegrame guvernamentale, Președintele Republicii Moldova i-a invitat pe președinții comitetelor executive raionale și orășenești din stînga Nistrului la o ședință extraordinară ce urma să aibă loc în incinta Casei Guvernului. În cadrul ședinței se preconiza a examina, cu participarea organelor republicane de drept, situația ce s-a creat în urma incidentelor de la Dubăsari și a elabora măsuri urgente pentru normalizarea ei.

La timpul stabilit — 14 decembrie, ora 10.00 — s-a prezentat doar unul din cei 9 invitați — președintele executivului raional Dubăsari.

Conducerea Republicii Moldova califică această absență nemotivată drept refuz de a proceda la un dialog constructiv pentru a aplana conflictul, pentru a nu admite în continuare violență și vărsări de sînge.

Comunicat

AL SERVICIULUI DE PRESA AL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA

Printr-o ordonanță a Președintelui Republicii Moldova, duminică, 15 decembrie, a fost creată Comisia de conciliere pentru depășirea crizei, provocată de evenimentele de la Dubăsari. Membrii comisiei și-au început activitatea, deplasîndu-se în zona conflictului.

La Chișinău sînt așteptați observatori din partea Comunității Statelor Independente, din partea unor țări și organizații internaționale.

Andreeva cheamă la arme

TIRASPOL. (De la corespondentul nostru).

Pe cînd de la Moscova a venit comisia pentru a cerceta cazul privind amestecul Armatei Sovietice în treburile interne ale Republicii Moldova, cei cu dorul hăcuirii pămîntului moldav nu-și mai găsesc astîmpăr. Radioul local nu mai încetează să difuzeze apeluri, chemări, una mai îngrozitoare decît alta. Inițiativa, ca și astă toamnă, cînd au fost blocate căile ferate, o ține misteriosul comitet de grevă al femeilor în frunte cu Galina Andreeva.

La început chema orașul să se ridice la apărarea militarilor, care, chipurile, sînt învinuiți nelegitim de agresie și ocupare a localităților din partea stîngă a Nistrului, și cerea cu insistență de la Sovietul Suprem al așa-zisei republici transnistrene să facă totul ca militarii arestați să fie judecați de procuratura Transnistriei.

Nu mult după această chemare radioul, din numele așazisului comitet de grevă, fără greviști, cheamă femeile să picheteze statul major al armatei a 14-ea din Tiraspol. La Casa sovietelor a fost organizată în pripă o adunare a celor mai «viteze» femei din oraș. A doua zi la poarta statului major s-au prezentat vreo 200 de femei cu lozinci și placarde, prin care îi implora pe militari să nu le părăsească și să nu le lase prada Frontului Popular.

Andreeva cheamă femeile din Transnistria să pună mîna pe arme.

Dăunăzi radioul informă că la Dubăsari 600—700 de oameni, tași cu destinație specială din Chișinău au început lupta împotriva a 200 de gardiști-tiraspoleni, în rezultatul căreia sînt morți și răniți inclusiv și în rîndurile populației pașnice. Vocea de la radio cheamă populația să se ridice la apărare împotriva agresiei asupra «tinerei republici moldovenești transnistrene».

Lumea ascultă aceste apeluri nebuloase, dar pline de venin, și le lasă fără atenție. În trei ani, de cînd nu se mai încetează cu apelurile, oamenilor li s-a făcut a lehamite.

Prin telefon.

Situația la Tiraspol

Un reprezentant al Departamentului de Stat pentru Problemele Militare al Republicii Moldova a declarat corespondentului special al Agenției Moldova-presă că pe 13 decembrie 1991, la orele 14.00, au avut loc adunări generale ale ofițerilor și comandanților în cadrul unităților militare nr. 32816 (președinte: gen. mr. Konețki, secretar: col. Rîkin) și nr. 03514 (președinte: cap. Ciriciko, secretar: cpt. Kozlov) în scopul de a trece aceste unități militare sub jurisdicția așa-numitei republici moldovenești transnistrene.

Principalele «subiecte» de pe ordinea de zi a adunărilor au fost situația politică din Rusia și Moldova, raportul de forțe și perspectivele lui în contextul actual, prin prisma intereselor personale și familiale ale militarilor.

S-a făcut cunoscut celor prezenți oferta oficialităților din Tiraspol în cazul unui răspuns pozitiv din partea militarilor din cele două unități: se vor acorda tuturor ofițerilor și subofițerilor loturi de pământ în împrejurimile Tiraspolului pentru construirea de case individuale și, în plus, credite avantajoase pentru construirea lor.

În procesele-verbale ale adunărilor se vorbește despre Articolul 6 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și Directiva Ministerului Apărării al U.R.S.S., nr. 18/480, care, așa cum au afirmat cei prezenți, le dă dreptul de a se subordona acestei republici-fantomă.

Același reprezentant a declarat corespondentului Moldova-presă că este verificată informația potrivit căreia primii voluntari ruși din Sankt-Peterburg și cazaci membri ai Partidului Cazacilor din toată Rusia au sosit în zonă.